

Multisensoorne õpetamine

*Õpiraskuste keskus Labürint, Vilnius, Leedu
Mokymosi ypatumų centras Labirintas*

2025-2026

Sisukord

- Miks on õppematerjalide mitmekesisus oluline?
- Erinevad õpistiilid: visuaalne, auditoorne ja kinesteetiline
- Strateegiad multisensoorseks õpetamiseks ja kaasavaks klassiruumiks
- Visuaalse, auditoorse ja kinesteetilise õppimise eelised
- Õpistiilide integreerimine ühtseks mudeliks
- Peamised järeldused ja soovitused

Sissejuhatus

- Traditsiooniline haridus on suuresti toetunud kirjalikule tekstile: õpikutele, jaotusmaterjalidele, eksamitele.
- Õpilased õpivad aga erineval viisil. Mõned eelistavad visuaalset materjali, teised kuulamist ja paljud vajavad praktilisi kogemusi.
- Düsleksia ja kaasava hariduse uuringud näitavad, et mitme teabevormi kasutamine parandab arusaamist, mälu ja motivatsiooni.
- Multisensoorne lähenemine muudab hariduse kaasavamaks ja tõhusamaks kõigi õppijate jaoks.

Miks on õppematerjalide mitmekesisus oluline?

- Igal õpilasel on ainulaadne õpistiil.
- Mitmekesine info edastamine võimaldab õpilastel kasutada oma tugevusi, vähendades samal ajal oma nõrkusi.
- Mitmekesine info edastamine toetab:
 - tähelepanu ja õppetöösse kaasatust;
 - keeruliste ideede mõistmist;
 - pikaajalist mälu;
 - õppijaid, kellel on düsleksia või muud spetsiifilised õpiraskused.

Õpistiilid

- **Visuaalsed õppijad:** eelistavad õppida, kasutades pilte, jooniseid, diagramme, värvikoode jmt.
- **Auditiivsed õppijad:** eelistavad õppida kuulmise, arutelude, rääkimise teel.
- **Kinesteetilised õppijad:** eelistavad õppida praktiliste tegevuste, liigutuste, füüsiliste kontaktide kaudu.
- Enamik õppijaid **kombineerib erinevaid õpistiile.**

Visuaalne õppimine

- **Õppimist toetavad:**
 - Piltide, jooniste, diagrammide, värvikoodide jmt kasutamine;
 - Meeldejätmine on tõhusam, kui teave on esitatud struktureeritud, loogiliselt kujundatud viisil.
- **Õpetamise strateegiad:**
 - Kaartide, infograafika, värvikoodide kasutamine;
 - **Piltide ja vooskeemide** kasutamine täienduseks tekstimassiividele;
 - **Visuaalsete ajagraafikute ja illustreeritud sõnastike** kasutamine.
- **Näide:**
 - Ajalugu: **ajatelg koos piltidega** on kergemini arusaadav kui terve peatükk teksti.

Auditiivne õppimine

- **Õppimist toetavad:**
 - kuulamine, rääkimine ja häälega kordamine;
 - arutelud ja suulised selgitused.
- **Õpetamise strateegiad:**
 - podcast`ide, salvestuste, häälega lugemise kasutamine;
 - rühma arutelude ja suuliselt küsimise võimaldamine;
 - **suuliste juhiste** olemasolu kirjalike juhiste kõrval.
- **Näide:**
 - Keeleõppes **vestluste kuulamine või audioraamatute** kasutamine teksti mõistmise ning häälduse parandamiseks.

Kinesteetiline õppimine

- **Õppimist toetavad:**

- Praktilised tegevused, liigutused, füüsilised kontaktid.
- **Liigutused, puudutused ja praktilised tegevused**, mis toetavad mõistetest arusaamist.
- Lugemise ja kuulamise asemel protsesside läbimine ja harjutamine.

- **Õpetamise strateegiad:**

- Katsete, rollimängude, mudelite ehitamise kasutamine.
- Liigutuste ja liikumise võimaldamine.
- Liikumise kaasamine ka matemaatika ja loodusteaduste õpetamisse.

- **Näide:**

- Loodusteadustes on praktilise eksperimendi läbiviimine tõhusam, kui selle kohta lugemine.

Kombineeritud õpistiilid

- Vähesed õppijad kasutavad ainult üht õpistiili.
- Enamik õppijaid saab kasu visuaalse, auditivse ja kinesteetilise õpistiili ühendamisest.
- Õpetajad saavad erinevaid stiile ühendada kõigis tundides:
 - näitamist (visuaalne);
 - selgitamist (auditivne);
 - katsetamist, tegutsemist (kinesteetiline).
- **Multisensoorne õpetamine** tagab, et ükski õppija ei jääks tähelepanuta.

Düsleksia ja multisensoorne õpetus

- Düsleksia mõjutab **lugemist, häälimist, infotöötlaste kiirust.**
- Ainult kirjalik tekst põhjustab õppetöös takistusi.
- Multisensoorne õpetamine võimaldab täiendada ja tugevdada:
 - **visuaalseid oskusi;**
 - **auditiivseid oskusi;**
 - **kinesteetilisi oskusi.**
- Multisensoorne lähenemine toetab nii õpitu mõistmist kui ka õppija enesekindlust.

Kirjaliku informatsiooni piirangud

- Ainult tekstipõhine õpe:
 - vähendab motivatsiooni;
 - suurendab frustratsiooni;
 - aeglustab õpitu mõistmist.
- Düsleksiaga õppijad on raskustes **häälimisega, märkmete tegemisega, ära kirjaga.**
- Ainult kirjalikult esitatud tekst ei vasta **kaasaegse kommunikatsiooni ootustele**, mis eeldab piltide, videote ja audiomaterjalide kasutamist.

Visuaalne informatsioon I

- **Mida see tähendab?**

- Visuaalset teavet edastatakse **piltide, diagrammide, värvikoodide, tabelite, kaartide ja videote** kaudu, mitte ainult kirjalikult.
- See aitab õppijatel, eriti düsleksiaga inimestel, näha **mustreid, struktuure ja seoseid**, mida tekst sisaldab.

- **Miks see on tähtis?**

- Uuringutest on teada, et aju töötleb visuaalset sisu kuni **60 000 korda kiiremini kui teksti**.
- Paljude õppijate jaoks vähendavad visuaalsed esitused **kognitiivset koormust** ja muudavad õppimise vähem koormavaks.
- Visuaalne toetamine parandab **mälu, tähelepanu ja mõistmist**, eriti abstraktsete või keeruliste ideede puhul.

Visuaalne informatsioon II

- **Õpetamise strateegiad klassis**

- Kasutage põhimõistete süsteemi õpetamiseks **mõtdekaarte**, lisaks täpploenditele jmt.
- Asendage tekstirohked selgitused **diagrammide ja vooskeemidega**.
- Kasutage **värvikoode**: tõstke esile põhiterminid või kasutage grammatikakategooriate (tegusõnad, nimisõnad, omadussõnad) jaoks erinevaid värve jmt.
- Pakkuge **visuaalseid ajakavasid ja diagramme**, et õpilased saaksid õppetöö korraldusest selge ülevaate.
- Kaasake õppetöösse **videoesitlusi** protsesside selgitamiseks (nt katsed, ajaloolised sündmused, probleemide lahendamise sammud jmt).

- **Näited**

- **Ajalootunnis** muudab **piltidega ajajoon** kronoloogilise järjestuse mõistmise lihtsamaks.
- Keeletundides aitavad illustreeritud sõnavarakaardid (pilt + sõna) õppijatel tähendusi kiiresti omandada.

- **Oluline!**

- Visuaalne informatsioon ei asenda, vaid täiustab ja toetab kirjalikku teksti, kaasates kõiki õppijaid ning muutes õppimise kõigile kättesaadavamaks.

Visuaalse toe kasutamine I

- **Mil moel visuaalne tugi toetab õppimist?**
 - Düslektelistel õppijatel on sageli raskusi teksti kiire dekodeerimisega ja nad võivad mahuka kirjaliku materjaliga silmitsi seistes kogeda visuaalset stressi.
 - Visuaalsete elementide lisamine vähendab tekstist sõltuvust, muutes teabe **selgemaks, meeldejäavamaks ja lugemisprotsessi vähem frustrerivaks.**
 - Visuaalsed tugistruktuurid pakuvad ka **alternatiivseid õppimisvõimalusi**, võimaldades õpilastel loetut mõista ka juhul, kui lugemine on raskendatud.

Praktilised strateegiad:

- **Mõttekaardid ja graafilised esitused:** aitavad ideid, esseesid ja märkmeid visuaalselt struktureerida.
- **Värvikoodid:** määrake kategooriate esiletõstmiseks erinevad värvid (nt põhiideed vs. detailid, erinevad keelekategoriad jmt).
- **Sõna koos pildiga:** siduge sõnavara või mõisted piltidega mälu tugevdamiseks.
- **Visuaalsed ajakavad:** vähendage ärevust, näidates igapäevaseid tegevusi piltide kujul.
- **Samm-sammult joonised:** asendage pikad kirjalikud juhised lihtsate joonistega.
- **Diagrammid ja infograafikud:** ühendage suur hulk teksti arusaadavaks kasutades kujutisi.

Visuaalse toe kasutamine II

- **Näited:**

- Loodusteaduste labori töölehel on pikkade kirjalike kirjelduste asemel seadmete paigutuse diagramm.
- Kirjanduses näitab piltide ja värvikoodidega kaart inimestevahelisi suhteid.
- Keeletundides tutvustatakse uusi sõnu piltidega kaartide, mitte ainult sõnavaraloendite abil.

- **Abitehnoloogia:**

- Kasutage rakendusi ja tarkvara, mis võimaldavad õpilastel märkmeid mõttekaartideks teisendada.
- Innustage digitaalsete märkmete ja värviliste esiletõstmiste kasutamist.
- Interaktiivsed tahvlid saavad samaaegselt kuvada nii visuaale kui ka teksti, toetades mitut õppijat.
- **Oluline!**
- Visuaalne tugi muudab õppimise **kättesaadavaks ja düsleksiasõbralikuks keskkonnaks**, võimaldades õppijatel keskenduda **arusaamisele ja tähendusele**, selle asemel et ainult tekstiga maadelda.

Auditiivne informatsioon I

• Mida see tähendab?

- Kuulmise kaudu saame infot, mida edastatakse **kõne ja helide** kaudu.
- See hõlmab **õpetaja selgitusi, arutelusid, salvestisi, audioraamatuid, muusikat ja vestlemist.**
- Paljude õppijate jaoks, eriti neile, kellel on tugev verbaalne mälu, pakub kuulamine **selgemat ja loomulikumat teed õppimiseks.**

• Miks see on tähtis?

- Kuulamine aktiveerib lugemisest erinevaid aju osi, muutes teabe kättesaadavamaks.
- Kuulamismeetodid vähendavad sõltuvust **teksti dekodeerimisest ehk lugemisest.**
- Kuulamine võimaldab õppijatel märgata **hääldust, tooni ja rütmi**, mida kirjalik tekst ei suuda edasi anda.

• Oluline!

- Õppematerjali korduv kuulamine **parandab arusaamist.**
- Info häälega kordamine **tugevdab mälu ja aitab infot meeles pidada.**
- Keelte ja suhtlemise õppimiseks on vajalikud **kuulamis- ja rääkimisoskus.**
- Aitab õpilasi, kes töötlevad suulisi sõnu kiiremini kui kirjutatud sõnu.

Auditiivne informatsioon II (a)

- **Praktilised strateegiad:**

- Tehke õppetundide salvestusi, et õpilased saaksid **tunnis antud selgitusi** omas tempos korrata.
- Kasutage trükitud raamatute kõrval **audioraamatuid**, et õppijad saaksid koos lugeda ja kuulata.
- Soodustage **suulisi arutelusid ja väitlusi** arusaamise kontrollimiseks.
- Kasutage **rütmi, laule või hüüdlauseid** oluliste faktide (nt korrutustabel, õigekirjareeglid) meeldejätmiseks.
- Andke lisaks kirjalikele jaotusmaterjalidele ka **suulisi juhiseid**.

Auditiivne informatsioon II (b)

- **Näited:**

- **Keeleõppes** õpilased kuulavad ja kordavad dialooge, et parandada hääldust ja arusaamist.
- **Ajalootunnis** kasutavad õpetajad sündmuste elavaks muutmiseks ja meeldejätmise hõlbustamiseks jutuvestmise tehnikaid.
- **Kirjanduse** tunnis jälgivad õppijad teksti, kuulates samal ajal audioraamatu versiooni, et toetada dekodeerimist ja sujuvust.

- **Oluline!**

- Auditiivne informatsioon on võimas täiendus kirjalikele ja visuaalsetele meetoditele. See annab keelele elu, toetab düsleksiaga õppijaid ning muudab tunnid kaasahaaravamaks ja meeldejäavamaks.

Auditiivse toe kasutamine I

- **Mil moel auditiivne tugi toetab õppimist?**

- Paljud õppijad – eriti düsleksiaga inimesed – töötlevad **suulist esitust e kõnet kergemini kui kirjalikku teksti.**
- Kuulamistoe võimaldamine tagab, et **arusaamine ei sõltu ainult lugemisoskusest.**
- Kuulamistugi arendab ka **kuulamist, keskendumist ja arutlemiseoskust**, mis on erinevate õppeainete õppimisel üliolulised.

- **Praktiline õpetamine**

- **Salvestatud tunnid ja taskuhäälingud:** võimaldavad õpilastel selgitusi korrata ja kontseptsioone omas tempos üle vaadata.
- **Audioraamatud ja ettelugemine:** annavad õppijatele juurdepääsu tekstidele, mida võib iseseisvalt lugeda olla liiga raske.
- **Tekstist kõneks teisendamise tarkvara:** teisendab kirjaliku materjali häälega loetud sõnadeks, vähendades lugemisbarjääre.
- **Arutelud klassis ja suulised küsimused:** julgustavad õppijaid väljendama oma ideid suuliselt, mitte ainult kirjalikult.
- **Suulised juhised:** annavad selged juhised koos jaotusmaterjalide või töölehtedega.

Auditiivse toe kasutamine II

- **Näited praktikast:**
 - **Kirjanduse tunnis** loevad õpilased raamatut ja kuulavad samal ajal audioraamatut, parandades seeläbi lugemise sujuvust ja arusaamist.
 - **Ajaloo tunnis** kuulavad õpilased lühikesi salvestusi olulistest sündmustest, kuulamise järel toimuvad arutelud.
 - **Loodusteadustes** salvestavad õppijad oma katsete selgitusi, arendades sel moel kõne- ja keeleoskusi.
 - **Võõrkeeltes** harjutavad õpilased dialoogide, laulude või luuletuste kuulamist, et parandada hääldust ja sõnavara.
- **Õppijale oluline!**
 - Vähendab frustratsiooni.
 - Võimaldab õppijal kodus korrata õppematerjali korduvalt.
 - Suurendab enesekindlust rääkimisel ja kuulamisel.
 - Loob kaasava klassruumi, kus kõigil õppijail on ligipääs õppe sisule hoolimata lugemisoskuse tasemest.
- **Põhipunktid:**
 - Auditiivne tugi muudab õppetunnid kaasavaks ja paindlikuks õpikogemuseks.
 - Andes õpilastele rohkem võimalusi teadmiste kuulamiseks ja suuliselt edastamiseks, tagavad õpetajad, et teave on kättesaadav, meelde jääv ja kaasahaarav.

Auditiivse õppimise eelised

- **Mil moel auditiivne tugi toetab õppimist?**
 - Suuline kõne on **vanim ja kõige loomulikum suhtlemise viis**.
 - Paljudele õppijatele, eriti düsleksiaga õppijatele on kuulnud informatsiooni lihtsam töödelda ja meeles pidada võrreldes loetud informatsiooniga.
 - Kuulamine võimaldab õppijatel märgata **hääldust, tooni ja rütmi**, mida kirjalik tekst ei suuda edasi anda.
- **Õppijale oluline!**
 - **Paranenud mõistmine:** selgituste kuulamine teeb keerulised mõisted selgemaks.
 - **Tõhusam meenutamine:** korduv kuulamine tugevdab mälu jälge ajus.
 - **Parem keskendumine:** kuulamisülesanded (nt lood, arutelud) hoiavad õpilasi kaasatuna ilma neid tekstiga üle koormamata.
 - **Arenenud keeleoskused:** rikkalikum sõnavara, selgem hääldus ja parem verbaalne arutlusvõime.
 - **Kaasav juurdepääs:** tagab, et lugemisega raskustes õpilased ei jää maha.
 - **Kuulamisülesanded** muudavad tunnid huvitavamaks, meelde jäävamaks ja kaasavamaks. See mitte ainult ei toeta düsleksiaga õpilasi, vaid tugevdab ka **kõigi õppijate** suhtlemisoskusi.

Kinesteetiline õppimine I (a)

Mida see tähendab?

- Kinesteetiline õppimine toimub **liikumise, puudutuse ja füüsilise interaktsiooni teel**.
- Õppijad mõistavad ja mäletavad kõige paremini siis, kui nad "**õpivad tegutsedes**".
- See seob **abstraktsed teadmised reaalse maailma kogemustega**, muutes õppimise sisukamaks.

• Miks see on tähtis?

- Paljudel õpilastel on raskusi paigal püsimise ja info passiivse omandamisega.
- Kinesteetilised strateegiad hoiavad neid õppijaid **aktiivselt kaasatuna**, mis parandab nii keskendumisvõimet kui ka motivatsiooni.
- Uuringud näitavad, et füüsilise tegevuse kombineerimine õppimisega parandab **mälu, tähelepanu ja probleemide lahendamise oskusi**.

Kinesteetiline õppimine I (b)

- **Õppijale oluline:**

- **Parem arusaamine:** eksperimendi tegemine või mudeli loomine muudab abstraktsed mõisted konkreetseks.
- **Parem mälu:** lihasmälu kinnistab teadmisi korduva tegevuse kaudu.
- **Aktiivne kaasatus:** vähendab igavlemist ja tähelepanu hajumist klassis.
- **Koostöö:** paljud kinesteetilised ülesanded hõlmavad meeskonnatööd ja suhtlemist.
- **Enesekindlus:** õpilased saavutavad edu, näidates oma arusaamist muul viisil kui kirjutamine.

Kinesteetiline õppimine II (a)

- **Õpetamise strateegiad klassiruumis:**
 - **Teaduskatsed:** õppijad segavad, mõõdavad ja vaatlevad, selle asemel, et protseduuridest ainult lugeda.
 - **Tegevused matemaatikas:** klotsid, kujundid või loendurid aitavad selgitada murde, geomeetriat või algebrat.
 - **Rollimäng ja draama:** ajalooliste sündmuste, dialoogide või probleemsete stsenaariumite lavastused.
 - **Interaktiivsed mängud:** õigekirjavõistlused, liikumispõhised viktoriinid või õues tehtavad ülesanded.
 - **Mudeli ehitamine:** looge 3D-struktuure (nt rakud, masinad, ökosüsteemid) kirjelduste kirjutamise asemel.

Kinesteetiline õppimine II (b)

- **Näited:**

- **Matemaatikas** kasutavad õpilased füüsilisi objekte suhete ja proportsioonide uurimiseks.
- **Ajalootunnis** süvendab ajalooliste tegelaste vahelise arutelu läbimängimine arusaamist perspektiividest.
- **Keeleõppes** mängivad õpilased rollimänge ostmisest, restoranis käimisest vmt.
- **STEM-tunnis** kinnistab lihtsa roboti või sillamudeli ehitamine disaini- ja insenerikontseptsioone.

- **Õppijale oluline!**

- Kinesteetiline õppimine ei ole lihtsalt „lisategevus“. See on **võimas tee mõistmiseni**, eriti õppijatele, kellel on raskusi abstraktse mõtlemise või pika paigal püsimisega. Tuues õppesse liikumist, saavad õpetajad muuta õppimise vahelduslikumaks, kaasavamaks ja meeldejäavamaks.

Kinesteetilise õppimise eelised

- **Mil moel kinesteetiline õppimine toetab?**
 - **Tegevuste ja liikumise teel** õppimine seob uued teadmised reaalse tegevustega.
 - Füüsiline aktiivsus **aktiveerib mitmeid ajupiirkondi**, tugevdades mälu ja käegakatsutavateks, konkreetseteks keskendumisvõimet.
 - See muudab abstraktsed või keerulised mõisted kogemusteks, muutes need lihtsamini mõistetavaks.
- **Oluline õppijale**
 - **Sügavam arusaamine:** katsed ja rollimängud näitavad, kuidas kontseptsioonid praktikas toimivad.
 - **Mälu parandamine:** liigutuste kordamine tugevdab „lihasmälu“ ja parandab meenutamist.
 - **Suurem kaasatus:** liikumine katkestab pikad istumisperiodid ning hoiab õppijad aktiivsetena.
 - **Meeskonnatöö ja suhtlemine:** paljud kinesteetilised tegevused nõuavad koostööd, parandades sotsiaalseid oskusi.
 - **Kinesteetiline õppimine** on kasulik kõigile õpilastele, mitte ainult neile, kes eelistavad praktilist tegevust.
 - **See muudab tunnid aktiivseks, meeldejäävaks ja kaasavaks,**

Integreeritud õppimisstiil I

- **Mida see tähendab?**
 - Kõige tõhusam õpetamine ei tugine ainult ühele õpistiilile.
 - Kõige tõhusam on **multisensoorne õpetamine**, mis ühendab **visuaalse, auditiivse ja kinesteetilise õpistiili meetodeid**.
 - See tagab, et õpilased saavad õppida oma **tugevaima kanali** kaudu ja tugevdada ka nõrgemaid.
- **Miks see on tähtis?**
 - Vähesed õppijad kasutavad ainult visuaalset, auditiivset või kinesteetilised stiili – enamik saab kasu integreeritud stiilist.
 - Multisensoorne klassiruum:
 - **kaasab korruga mitmeid meeli**, luues sel moel tugevamaid seoseid mälus;
 - **suurendab kaasatust**, tagades, et düsleksia või muude raskustega õppijad ei jääks kõrvale;
 - **parandab motivatsiooni**, kuna õppetunnid on mitmekesised ja vahelduslikud.
- **Õppijale oluline!**
 - **Sügavam arusaamine**: kontseptsioone esitatakse mitmel erineval viisil.
 - **Suurem paindlikkus**: õpilased saavad valida endale sobivaima meetodi.
 - **Parem meelespidamine**: nägemise, kuulmise ja liikumise ühendamine tugevdab pikaajalist mälu.
 - **Enesekindlus**: õppijad saavutavad edu erinevatel viisidel, mitte ainult lugemise või kirjutamise kaudu.

Integreeritud õppimisstiil II

- **Keeleõpe:**

- visuaalne: piltidega õppekaardid;
- auditiivne: vestluste kuulamine;
- kinesteetiline: rollimängude vestlused.

- **Loodusteadused:**

- visuaalne: joonised katsetest;
- auditiivne: õpetaja selgitused või helisalvestised;
- kinesteetiline: õppijad teevad ise katseid.

- **Matemaatika:**

- visuaalne: joonised ja diagrammid;
- auditiivne: õpetaja selgitused;
- kinesteetiline: õpilased kasutavad tehete modelleerimiseks väliseid abivahendeid (klotsid, loendurid).

Integreeritud õppimisstiil III

- **Praktilised soovitused:**

- Igas tunnis jälgi, et oleks kaasatud vähemalt üks visuaalse, auditivse ja kinesteetilise õppimise meetod
- Isegi väikesed kohandused (värvikoodide lisamine, lühike arutelu või kiire praktiline tegevus) loovad **multisensoorse õpikogemuse**.

- **Põhipunktid:**

- Integreeritud mudel tähendab **rikkalikku ja mitmekesist õpetamist**, mitte õpilaste sildistamist.
- Visuaalsete, auditivsete ja kinesteetiliste strateegiate kombineerimise abil loovad õpetajad klassiruumid, mis on **kaasavad, põnevad ja tõhusad kõigi õppijate jaoks**.

Õpetajale oluline I

- **Parem õpilaste kaasatus õppetöösse**
 - Vähem häiritust ja katkestusi, sest õppijad on aktiivselt kaasatud.
 - Õppetunnid on elavad, vähenenud on igavlemine.
- **Kaasavam õppetöö**
 - Õpetajad suudavad vastata õppijate erivajadustele (düsleksia, ATH, ASH jt) without needing separate lessons.
 - Vähendab erinevusi kõrgete saavutustega ja raskustes õppijate vahel.
- **Paremad õpitulemused**
 - Õppijad mõistavad ja mäletavad materjali paremini.
 - Õpetajad kulutavad vähem aega korduvale selgitamisele, sest mõisted omandatakse kiiremini.
- **Tõhusam hindamine**
 - Mitmed meetodid (nt arutelud, projektid, rollimängud jt) pakuvad õpetajatele lisaks kirjalikele testidele erinevaid võimalusi edusammude hindamiseks.
 - Annab selgema ülevaate õpilaste tugevustest.

Õpetajale oluline II

- **Professionaalsuse kasv**
 - Õpetajad kasutavad **loovamaid strateegiaid**, mis suurendab nende enesekindlust erinevate õpivajaduste haldamisel.
 - Julgustab innovatsiooni ja koostööd kolleegidega.
- **Praktiline mõju**
 - Ajalooõpetaja, kes lisab rollimänge ja visuaale, leiab, et õpilased **mäletavad olulisi sündmusi kauem**.
 - Loodusõpetuse õpetaja, kes teeb katseid ja kasutab diagramme ja salvestisi, näeb, et **vähem õpilasi jääb õppetöös maha**.
 - Keeleõpetaja, kes ühendab õppekaarte, laule ja rollimänge, märkab **tagasihoidlike õppijate suuremat kaasatust**.
- **Põhipunkt**
 - Multisensoorne õpetamine ei ole lisatöö. See on **nutikas õpetamisviis**, mis säästab aega, vähendab stressi ja aitab õpetajatel jõuda **iga õppijani klassis**.

Õppijale oluline I

- **Paranenud mõistmine**
 - Õppematerjali selgitatakse erinevatel viisidel (visuaalsed diagrammid, suulised selgitused, praktiline harjutamine).
 - Õpilased seostavad õpitud sügavamalt, mitte ei õpi neid lihtsalt pähe.
- **Tõhusam meeldejätmine ja meenutamine**
 - Visuaalse, kuulmis- ja kinesteetilise õppimise ühendamine loob **ajus tugevamad mälujäljed**.
 - Informatsiooni mäletatakse kauem ja seda on lihtsam eksamite või igapäevaste ülesannete ajal meenutada.
- **Õppijate suurem kaasatus**
 - Õppetunnid on vahelduslikud ja interaktiivsed, see vähendab igavlemist ja kõrvalekaldumist.
 - Õppijad osalevad õppetöös aktiivsemalt võrreldes passiivse kuulamisega.

Õppijale oluline II

- **Suurenenud enesekindlus ja motivatsioon**
 - Raskustega õppijad, sh düsleksiaga lugejad saavad edu kogeda kasutades **alternatiivseid õppimismeetodeid**.
 - Edu saavutamine motiveerib edasi õppima.
- **Kaasav juurdepääs haridusele**
 - Multisensoorne õpe võimaldab kaasata düsleksiaga, AT-ga, kõnepuudega jt õppijad ja välistada nende eraldamise.
 - Kõik õppijad tunnevad end õppetöös toetatuna ja väärtustatuna.
- **Põhipunkt**
 - Multisensoorne õpe annab õppijatele **võimaluse õppida viisil, mis sobib neile kõige paremini**.
 - See ei arenda mitte ainult akadeemilisi oskusi, vaid **ka enesekindlust ja motivatsiooni ning loob aluse elukestvaks õppeks..**

Järeldused

- Õppimine on kõige tõhusam siis, kui see ulatub tekstist kaugemale.
- **Visuaalsete, audiitivsete ja kinesteetilise õpetamisviiside** kombineerimise abil saavad õpetajad luua **multisensoorse keskkonna**, kus kõigil õppijail on võimalik saavutada edu.
- Multisensoorne õpetamine ei ole lisatöö – see **on nutikas ja kaasav õpetamisviis**.
- Kui õppimist võimaldatakse mitme kanali kaudu, muutub haridus:
 - kaasavamaks;
 - kättesaadavamaks;
 - tõhusamaks.

Esitades õppematerjali multisensoorselt – mitte ainult kirjalikult, vaid ka visuaalselt, auditiivselt ja praktiliste tegevuste kaudu – aitavad õpetajad kõiki õppijaid vastavalt nende potentsiaalile.

Kirjandus

- British Dyslexia Association. (2019). *Code of practice* (8th ed.). British Dyslexia Association.
- British Dyslexia Association. (2020). *BDA dyslexia handbook 2020*. British Dyslexia Association.
- British Dyslexia Association. (2021). *BDA dyslexia handbook 2021*. British Dyslexia Association.
- Norwich, B., & Kelly, N. (2019). *Dyslexia in education: A guide for teachers and parents*. Routledge.
- Reid, G. (2016). *Dyslexia: A practitioner's handbook* (5th ed.). Wiley-Blackwell.
- Reid, G. (Ed.). (2016). *Handbook of good educational support for adolescents with dyslexia*. Wiley-Blackwell.
- Shaywitz, S. (2003). *Overcoming dyslexia: A new and complete science-based program for reading problems at any level*. Knopf.